

Π α ρ θ ε ν ώ ν α ς

I

Χωριό στη χερσόνησο Σιθωνίας του νομού Χαλκιδικής, 4 χιλιόμετρα ΒΑ του Ν.Μαρμαρά.

Ήτανε έδρα όμωνύμου Κοινότητας με 845 κατοίκους, περιλάμβανε μάλιστα και τον οικισμό "Μονοῦχο", που μετωνομάστηκε τώρα σε "Παράδεισο", καθώς επίσης και τό μετόχι της Μονής Κωνσταμονίτου του 'Αγίου Όρους, τό γνωστό με τήν όνομασία "Τριπόταμος". Διέθετε δημοτικό σχολείο, ταχυδρομικό γραφείο, γεωργικό πιστωτικό συνεταιρισμό και σωματείο άκτημόνων. Στά 1965 συγχωνεύτηκε με τήν Κοινότητα Ν.Μαρμαρά, όπου και οι κάτοικοί του έγκαταστάθηκαν σε ιδιαίτερο οικισμό.

II

Τό χωριό αυτό, άνέκαθεν γνωστό με τό όνομα Π α ρ θ ε ν ώ ν α ς, βρίσκεται άκριβώς στη θέση όπου ή άρχαία πόλη Π α ρ θ ε ν ό π ο λ ι ς (Μαργαρίτη Γ.Δήμητσα, 'Αρχαία Γεωγραφία της Μακεδονίας, 'Αθήνησι, 1874, παρ.58, σελ.82).

Τήν πόλη αυτή δέν μνημονεύει μέν ό 'Ηρόδοτος, διότι είναι μεσόγειος :

('Ηρόδοτος, Ζ, 122 " 'Ο μέν νῦν ναυτικός στρατός ... κάμπτων δέ "Αμπελον τήν Τορωναίην άκρην παραμείβετο 'Ελληνίδας τάσδε πόλεις, έκ τῶν νέας τε και στρατιήν παρελάμβανε Τορώνην, Γαληφόν, Σερμύλην, Μηκύβερναν, "Ολυνθον. 'Η μέν νῦν χώρα αύτη Σιθωνίη καλέεται").

'Αλλά τήν άναφέρει ό Στέφανος Βυζάντιος :

(Στέφανος Βυζάντιος, ΛΕΞΙΚΟΝ, στη λέξη Π α ρ θ ε ν ό π ο λ ι ς : "Παρθενόπολις Μακεδονίας πόλις από τῶν θυγατέρων Γραστοῦ (Γεραστοῦ) τοῦ Μύγδονος παιδός, ως θεαγένης έν Μακεδονικοῖς, από δέ τῶν θυγατέρων διά τό άγροικον αύτῶν τῆς διαίτης και τό άμικτον έκτισεν πόλιν, ήτις έτι και νῦν δι' έκεινας Παρθενόπολις κέκληται").

Τήν ύπαρξη τῆς πόλης παραδέχεται και ό Desdevises :

(Desdevises du Dejert, Géographie ancienne de la Macedoine, Paris, 1863,

page 373 : "Géraste, fils de Mygdon ... battit la ville de Parthenopolis qui conserve le même nom ... la ville de Parthenopolis pourrait correspondre à Partheniona").

III

Ὁ Γεραστός λοιπόν, ὁ γιός τοῦ Μύγδονος, ἔκτισε τήν πόλη στή Σιθωνία γιά τίς βάνουσες, τίς ἀγριωπές καί τίς ἀ π ρ ο σ π έ - λ α σ τ ε ς θυγατέρες του, ἀπό τίς ὁποῖες καί Παρθενόπολις (πό- λης τῶν Παρθένων) ὀνομάστηκε.-

IV

Συμπληρωματικά ἄς ἀναφεθεῖ καί τοῦτο : Ὁ Χρῦσανθος, ὁ Μητρο- πολίτης Κασσανδρείας, πραγματοποιώντας ταξίδι - περιοδεία του ἀνά τήν Χαλκιδική στά 1869, ἐπισκέφθηκε καί τόν Παρθενῶνα. Ἰδού πῶς περιγράφει τό χωριό αὐτό στό βιβλίο πού ἐκδόθηκε στήν Κωνσταντι- νούπολη τά 1870 μέ τίτλο : "Αὐτοσχέδιος περιγραφή τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου μετ' ἀρχαιολογικῶν σημειώσεων καί ἱστορικῶν συμβάντων":

" Τό χωρίον τοῦτο κείμενον ἐπὶ τῆς σειρᾶς τοῦ δυσβάτου ὄρους Λίγγου σύγκειται ἐκ πεντήκοντα περίπου οἰκιῶν ἔχει δέ Ἐκκλησίαν, ὡς καί Δημοτικόν Σχολεῖον. Τάς γαίας τοῦ χωρίου τούτου ἐσφετερί- σθησαν, δωροδοκήσαντες τάς ἐν τῇ πόλει Θεσσαλονίκης πολιτικᾶς ἀρ- χᾶς, οἱ ἄπληστοι Μοναχοί τῆς ἐν τῷ Ἀθωνι Μονῆς τοῦ Κωνσταμονίτου, ἐχούσης Μετόχιον γειτνιάζον τῷ χωρίῳ Παρθενῶνι. Καί ἤδη οἱ κάτοι- κοι οὐδέν ποιήσαντες διά διαφοροτρόπων ἀγωγῶν ἐν Θεσσαλονίκη στε- ροῦνται ἀδίκως καί παραλόγως τῶν γαιῶν τῶν πρός ἐξοικονόμησιν τῶν πρός τό ζῆν αὐτῶν ἀναγκαίων ἐξαρκούντων μόλις, καί ὡς ἐκ τούτου εἰσὶν ἀξιοδάκρυτοι" (-

(Ἐκ τῶν βιβλίου Στέφανος Α. Κότσιανος, Πῶς ἦταν ἡ Χαλκιδική στά 1869, Θεσσαλονίκη, 1977, σελ. 46).-

Σελ. 1977